Zalai Károly

A ló másik oldalán

'Franz Marc regénye'

Nyolcadik rész

18.

A május aztán végre meghozta neki a szerelmet. Már régóta tetszett neki az egyik gépírólány, aki jó ideig sajnos levegőnek nézte. Ám az egyik nap, amint elment mellette, váratlanul rámosolygott. Jean aznap vagy ötször talált arra ürügyet, hogy a közelébe kerüljön, és mindannyiszor mosoly volt a jutalma. Ó, mekkorát változott az élete! Minden baja elmúlt. Amikor hazafelé ballagott, csupa boldog embert látott. Mindenütt szerelmesek andalogtak kézen fogva, és annyi szép lány tűnt föl az utcákon, amennyit még sohasem látott. Még a járásuk is megváltozott. Odahaza egyből előkapott egy vásznat, de nem volt türelme festeni, inkább lement a közelben lévő Dôme kávéházba, amellyel már régóta szemezett, de sohasem mert beülni. Most viszont helyet foglalt a tarka és hangos tömegben, és rendelt magának egy pohár bort. De sajnos hamarosan zavarni kezdték őt a körülötte ordítozó férfiak, akik itt is, mint ekkor tájt az egész városban, a háborúról vitatkoztak. Hamar fizetett, és átment egy szomszédos kocsmába, de ott meg nagy szörnyülködésére valaki elkezdte énekelni a Marseillaise-t, a végén az egész kocsma ezt zengte vigyázban állva. Egy ideig nem is mert elmenni, és úgy tett, mintha ő is énekelt volna, nehogy azt higgyék, hogy áruló.

De őt nem érdekelte a politika, csak a szerelem, méghozzá egyre jobban. Alig várta, hogy újra lássa a lányt, akinek már a nevét is tudta. Yvette-nek hívták, és frissen bodorított hajjal, olyan ruhában ült az írógép előtt, amit még sohasem látott rajta. Boldogan arra gondolt, hogy talán miatta csípte ki így magát. Igaz, ő is sokkal hosszabban készülődött odahaza. Kikefélte az öltönyét, vagy háromszor megfésülte a haját, de ezután sem volt elégedett a kinézésével. Kicsit kopottnak érezte magát, és elhatározta, hogy nem festéket meg vásznat vesz, ahogy tervezte, hanem a nénitől kapott pénzt inkább ruhára költi. Egész nap álmodozva dolgozott, alig tudott a munkára figyelni, mindig csak Yvette járt a fejében. Azon törte a fejét, hogyan szólítsa meg. Már-már arra gondolt, hogy a nénitől kér tanácsot, de aztán elszégyellte magát. Beérte azzal, hogy aznap is begyűjtött egy csomó mosolyt. Viszont tudta, ha nem lép mihamarabb, akkor a lány pipogyának tartja. Tehát előbb-utóbb

cselekednie kellett. És a túláradó érzelmei, félelembe csaptak át. Érezte, ha az időt húzza, elronthat mindent. Mégsem várhat arra, hogy a lány szólítsa meg. Végül egy véletlen segített. Vagyis hát nem az volt, mert utólag végiggondolva, rájött, a lány szinte kiprovokálta, hogy megszólítsa. Ugyanis „véletlenül", pont akkor indult haza, amikor ő. Szinte együtt léptek ki az utcára, és Jean a világ legtermészetesebb módján megkérdezte tőle, elkísérheti-e egy darabon. Ha nem fél tőlem, válaszolta a lány, és beszélgetni kezdtek. Már jó pár sarokra jártak a banktól, amikor a lány megállt és azt mondta, mekkora csacsi, hiszen neki metróval kellett volna hazamennie, s most meg itt sétál, mint akinek semmi dolga, pedig a szülei várják odahaza. Jean azt mondta rendkívül talpraesetten, hogy ebben a szép időben, a hosszú irodai munka után, rájuk fér egy kis levegőzés. Ezt a lány szüleinek is be kell látni. Aztán engedélyt kért tőle, hogy hazakísérhesse.

A következő napokban szinte természetessé vált, hogy egy darabon együtt sétálnak. De sajnos ez volt egyelőre a legnagyobb siker, mert a beszélgetés köztük igencsak akadozott. Yvette a szüleiről és a testvéreiről mesélt, meg hogy vidéken élnek a rokonai. Amikor Jean megpróbálta olyan témákra terelni a beszélgetést, mint például a festészet, be kellett látnia, hogy a lánynak fogalma sincs e dologról. Nem is nagyon olvasott, csak arról volt némi hiányos tudomása, amit az iskolában tanult. Amikor Jean az irodalmi élményeit próbálta ecsetelni, Yvette folyton a Fantomas című filléres regényről kezdett mesélni, hogy ő azt mennyire szereti. Ezt az olcsó olvasmány óriási sikernek örvendett a párizsiak körében. Olyannyira, hogy még filmet is készítettek belőle. Jean is megvette az első füzetet, de annyira unalmas volt, hogy kidobta. Persze ezt nem merte bevallani a lánynak. De végre lett közös témájuk. A lány arról mesélt, mennyire izgult, hogy Juve felügyelőnek végre sikerüljön elkapni azt a minden hájjal megkent Fantomast, aki mindig kicsúszott a karmai közül. Jean közben bólogatott, mintha figyelne, és lopva, mintegy véletlenül meg-megérintette a lány vállát, de nem merte átkarolni, és még a kezét sem fogta meg.

19.

Egyik nap fölugrott a nénihez, aki levelet adott át neki. Az anyukája írta, azt kérdezte, nincs-e valami baj, mert már régóta semmi hír nincs róla. Jean, amikor elolvasta, elpirult, mert rájött, hogy szinte teljesen meg-feledkezett a szüleiről. Még azt sem közülte velük, hogy különköltözött. Az is eszébe jutott, hogy milyen rég látta már az anyukája írását, egészen meghatották az iskolás betűi. Érezte rajta a zavarát, hogy mennyit

kereshette a szavakat. Az is eszébe jutott, hogy milyen rég nem volt otthon! Így aztán pár héttel később, mert kapott két nap szabadságot, hazautazott. Előzőleg levélben értesítette őket az érkezéséről. Egy halom ajándékkal lepte meg őket. Sajnos látszott rajtuk, hogy senki sem örül különösebben a szépen becsomagolt holmiknak. A termésről, a falusi élet híreiről beszéltek, ami Jeant egyáltalán nem érdekelte. Idegen volt a testvérei között. Valahogy érezte, hogy elegáns ruhái miatt, meg is vetik. Nem ízlett neki az ebéd, elszokott már az ilyen ízektől. Pedig hát éveken át ezt ette. Kapott ő is egy ajándékot. Valami évkönyv volt, vásárban vehették, átlapozta, és megpróbált hálásan mosolyogni. Ültek az asztalnál, s megtudta az ötödik faluig ki ment férjhez, ki nősült. Hogy a kovácsot megrúgta a ló, meg hogy hány öreg halt meg a télen. Hogy talán jó lesz a termés. Hogy a tehén megellett. És hogy az egyik húgának a boltos fia teszi a szépet. A lányka elpirult, a fiúk sokatmondóan nevetgéltek. Maurice, a legnagyobb fiú azt hajtogatta, ha kitörne a háború, azonnal katonának áll. És megmutatja a németeknek, hogy milyen kemény férfiak a franciák. Örülj, amíg itt lehetsz, szólt rá az apja. Csak a munka teszi boldoggá az embert! Nem igaz?! Kérdezte Jeantól, és ő nem tudta, mit válaszoljon. Zavartan bólintott. Na, tegyük el magunkat holnapra, sóhajtotta az apja, és mint a tyúkok, akár régen, valamennyien lefeküdtek, pedig hol volt még az este.

Jean már megbánta, hogy éjszakára is ott maradt. De ha este visszamegy, akkor csak pár órát töltött volna a családjával. És ezt mégsem tehette meg velük. Külön ágyat kapott. A testvére a földön aludt egy szalmazsákon, emiatt is kényelmetlenül érezte magát. Olyan volt, mint egy úri vendég. Sokáig nem jött álom a szemére. Túl nagy volt a csend, rádöbbent, mennyire hiányoznak neki Párizs zajai. Ó, ott most kezdődik az élet. Kocsik, autók, kerékpárok, hömpölyög a nép, tele vannak az éttermek, színházak, kocsmák. Yvette-tel talán moziba mennének. Nem baj, gondolta, majd a következő hétvégén bepótolja a mulasztást. Elviszi őt moziba, aztán meg vacsorázni. És talán sikerül megcsókolni. Megérett rá az idő, hetek óta kísérgeti, már majdnem a kapujukig elment vele. És már megfogta a kezét. Másnap aztán megint rátört a szomorúság, hogy itt töltötte az éjszakát, mert amikor reggeli után, mindenki elment a dolgára, ő esetlenül fölajánlotta az anyjának, hogy segít neki. Miben, kérdezte megvetően egyik bátyja, aztán magukra hagyta őket.

Nem sokkal később az anyja meg a lánytestvérei templomba mentek. Az apja szokás szerint elsétált a kocsmába, hogy a cimborákkal találkozzon. Nem hívta magával, és ez rosszulesett Jeannak, pedig az sem lett volna jobb, ha vele megy. A kisebbek horgászni indultak az Orne-ra.

Egyedül maradt. Már-már átment a szomszédba a kovácshoz egy kicsit beszélgetni. de tudta, hogy majd Párizsról kérdezgeti, és neki meg nem volt kedve erről regélni. Így aztán lemondott a látogatásról. Fogta a kalapját – amit a testvérei megmosolyogtak, hisz ők hajadonfőtt indultak a szélrózsa minden irányába –, a fejébe csapta, és csak úgy céltalanul nekivágott a környéknek. Lassan gyalogolt egy kitaposott csapáson, hisz sok ideje volt, a vonata csak késő délután indult vissza. A mező fele vette az irányt, nehogy ismerőssel találkozzon, később a guizenville-i kastélyt célozta meg. Gyönyörű nyári nap volt. Madarak énekeltek, és csodás színben tündököltek a mezei virágok. Fantasztikus illatok kúsztak az orrába! Sehol egy ember. Egyszerre föltűnt neki, hogy mennyire megnyugtatja ez a magány. Hirtelen annyi gondolat jutott eszébe! Úgy érezte, mintha nézték volna a fák. Milyen kék volt az ég! Már régen nem nézett a magasba, és egyszeriben rádöbbent, milyen hatalmas, végtelen térség öleli körbe. Az Orne-nál levette a cipőjét, és belegázolt a kristálytiszta vízbe. Pisztráng úszott el előtte, békák brekegtek veszettül. és mindenütt pillangók szálldostak. Lucien jutott eszébe, akiből tanító lett. Már jó fél éve, hogy utoljára találkoztak. Állítólag megjelent egy e-lbeszélése. Nem volt kíváncsi rá. És ezért is szégyellte magát. Újból a falu fele vette az irányt, félúton lehetett Braquis és a kastély között. Egy különösen csendes hely valamiképp megállította. Egy hatalmas tölgyfa tövében galagonyabokor bújt meg, még volt rajta néhány virág. Közelebb ment megszagolta, illata valamiképp biztonságot árasztott, a leg-szívesebben megbújt volna benne. Egy gyerekkori emlék jutott eszébe, amikor a bogyókkal dobálták egymást a testvéreivel, nem messze innen az árokparton. Olyan élesen tört föl belőle az a néhány kép, hogy egyszerre úgy érezte, nem is itt van, hanem a múltban. A bokor tövében, a fa árnyékában hirtelen kitágult a táj. A levegő illatosan és kéken rezgett, a langy szél ritmusára meg-megmozdultak a fák levelei, halk hangon zenélve, s ez a dallam végigsimogatta a mező virágait, és újabb és újabb illatpászmákat kergettek az orrába. Annyira szép volt körülötte a táj, hogy egészen megdöbbent. Hosszú éveket élt itt, és soha egy pillanatig nem vette észre, milyen gyönyörűséges a mező, milyen varázsosan, szinte ritmusosan keverednek a színek, egy ismeretlen zenemű dallamára. Egymásba úszott a kék, a sárga, és itt-ott valami piros.

Ekkor hanyatt feküdt a fűben, nem érdekelte, hogy esetleg koszos lesz a ruhája. Onnan alulról még sohasem nézett bele a lombkoronába. Különös érzés volt, mintha belelátott volna a fa gondolataiba, ahogy az ágak kanyarogtak, keresztezték egymást. Az ágak végén levelek táncol-tak, amelyek a szél zenéjére, újabb és újabb színárnyalatokban integettek

neki. Mindenféle bogár szálldosott. Zümmögésük megnyugtatta, és élvezettel hallgatta a sok-sok szárny finom neszezését. A közelben talán egy poszméh dolgozott, föl-fölsikoltott, mintha valami nagy kincsre bukkant volna az egyik sziromban. Jean elmosolyodott, mert átérezte a bogár örömét. Közben néhány madár költözött a lombkoronába, és mindenféle különleges hangon trillázva beszélgetni kezdett egymással. Jean kis időre elaludt, és olyan álom telepedett rá, amit csak a mezőkön lehet érezni: mély volt, illatos, könnyű és boldog. Amikor fölébredt, fölállt és újra körbepillantott: szinte megtántorodott. Még soha nem érintette meg ilyen mélyen a látvány. Ha teheti, azonnal megfesti. És úgy, ahogy ebben a mámoros pillanatban látta. Nem azt mi körbevette, hanem ami, benne tombolt. A festékekkel ábrázolná az illatot, azt az érzést, ami a szemében született ugyan, de a szívében teljesedett ki. A festék valamiképp a benne zubogó véráramlatokat színezte volna ki, ahogy az öröm születik, aztán kipattan belőle, rá a vászonra, magával sodorva mindenféle más színt, táncra perdítve az ecsetet. És ő, mint a szél, összekavarja a színeket, az érzéseivel és a boldogsággal. Hálát érzett, hogy itt lehet, hogy kapcsolatot teremtett önmaga és az őt körülvevő gyönyörűség között. Igen, ha most festett volna, akkor ez a boldogság biztosan megjelenik a vásznon, magába nyelve őt is. Igen, döbbent rá, a levegő nem áttetsző, hanem tele van színekkel, illatokkal, amelyek ott kavarognak körülötte, olyan hatalmasan, hogy szinte fölemelik és táncra perdülget velük. Így lehet a festő: a táj ura.

Távolabb megpillantotta a falu legszélső házának tetejét. A barna folt, olyan volt, mint egy fészek. Jó volt tudni, hogy ott egy ember lakik, igen Dupont-ék. És most szeretettel gondolt a sánta férfire meg a feleségére. A fiúkkal, amikor kicsi volt, sokat játszott. Hirtelen látta a konyhájukat. Érezte a sütemény és a vasárnapi ebéd szagát. Minden olyan közel került hozzá. Mindent látott, pedig meg sem mozdult, mintha megtalálta volna Braquis gyújtópontját. Egészen elérzékenyült. Mekkora csoda történt vele, soha nem gondolta, hogy Braquis ilyen rejtelmeket őriz magában. Hát ezért kellett idejönnie, ez lett az ő igazi születésnapi ajándéka! Boldogságtól átitatva ment haza. Az anyja meg is kérdezte tőle, hogy a kocsmában volt-e mert úgy csillog a szeme. Ekkor elmesélte, hogy festeni kezdett. No hiszen, mondta az anyja, akkor minek mentél Párizsba, azt itt is elkezdhetted volna. Bolond foglalkozás, és elmesélte, hogy valamelyik szomszéd az egyik vásárban vett egy képet, és most az egész falu rajta nevet. Így szállt el pár pillanat alatt Jean jókedve. Megpróbálta nem mutatni. De sokkal korábban indult el gyalogosan az állomásra, és elutasította, hogy az egyik bátyja a kordéval kivigye. Hadd pihenjen az a

szegény ló. De igazából egyedül akart lenni, hátha újra föltámadnak gyönyörű érzései. Jólesett neki a gyaloglás, útközben jutott eszébe, hogy az ajándékát ott hagyta. Többé már nem látogatott haza, s most, itt a lövészárokban, nem tudja, hogy látja-e még valaha a szüleit meg a testvéreit.